

Aan Gemeenteraad Haarlem
Datum 7 april 2022
Onderwerp Coalitievorming gemeente Haarlem
Van Floor Roduner, Maarten Wiedemeijer

Geachte leden van de raad,

Na de verkiezingen heeft de PvdA als grootste partij het initiatief genomen voor een eerste verkenning om te komen tot een nieuw stadsbestuur. Hiertoe hebben wij met alle 15 gekozen partijen een gesprek gevoerd om te onderzoeken waar de inhoudelijke overeenkomsten en verschillen zitten, en op welke de raad tot een goede samenwerking kan komen. De verslagen hiervan zijn openbaar en staan op de agenda van de raad van 6 maart. Vervolgens zijn er aanvullende gesprekken gevoerd met verschillende samenstelling van partijen om verder te onderzoeken welke mogelijke coalitievariant het meest kansrijk is. Ook van de tweede gespreksrondes zijn de verslagen toegevoegd aan de agenda. Bij dit proces zijn wij op zeer goede wijze ondersteund door de raadsgriffier.

Wij willen alle partijen hartelijk bedanken voor de grote bereidheid het gesprek aan te gaan en het vertrouwen dat zij ons daarmee voor deze fase hebben gegeven. Uit de gesprekken komt veel liefde voor Haarlem naar voren en de ambitie om de aan de slag te gaan met de grote én kleinere maatschappelijke uitdagingen van onze gemeente. De overeenstemming over wat die inhoudelijke thema's zijn is groot, de oplossingsrichtingen zijn divers. Aandacht is gegeven aan de groei van het aantal partijen in de raad en wat dat vraagt voor een goed bestuur. De vorige raad heeft zich ingezet om de samenwerking in de raad te verbeteren. Veel partijen willen doorgaan op die ingeslagen weg. Partijen hebben ook hun zorgen uitgesproken over de dalende opkomst en de verbinding van de Haarlemse politiek met de Haarlemmers.

Na de eerste gespreksronde hebben wij geconstateerd dat er op de inhoudelijke uitdagingen veel draagvlak is voor een sociaal, progressief en groene koers. Daarbij is door de meeste partijen aangegeven het logisch te vinden dat GroenLinks, D66 en de PvdA onder die koers deel uit zouden maken van een eventuele coalitie. Gegeven de grote inhoudelijke uitdagingen is er een voorkeur voor een meerderheidscoalitie. Om van deze 3 partijen tot een meerderheidscoalities te komen zijn veel verschillende opties benoemd. Veel partijen hebben zich ook beschikbaar gesteld voor deelname in of (gedoog)steun van een eventuele coalitie.

Vanuit de gesprekken zijn 3 varianten naar boven komen drijven die het meest kansrijk leken en wij aanvullend hebben verkend. In volgorde van gevoerde gesprekken: met de VVD, met CDA/CU/AP en met SP/JH. Aansluitend is gesproken met GroenLinks, D66 en de PvdA gezamenlijk over hoe zij gedrieën tegen de verschillende varianten aankeken.

De inhoudelijke uitdagingen waar een nieuwe coalitie voor zal staan zijn groot. Veel Haarlemmers lukt het niet een betaalbare woning te krijgen. Het is noodzaak om versneld af te stappen van fossiele brandstoffen en een veranderend klimaat het hoofd te bieden. Toenemende ongelijkheid in de stad moet worden aangepakt en goede zorg geleverd aan kwetsbare Haarlemmers.

Daarmee is er de noodzaak om komende periode grote stappen te zetten. De basis die gelegd is onder het vorige coalitieakkoord 'duurzaam doen' wordt onderschreven, het is nu zaak om duurzaam door te pakken. Dit zal een complexe opgave zijn in het licht van vele onzekerheden in de wereld. Sinds lange tijd is er weer oorlog in Europa, de inflatie stijgt snel en het Rijk laat op punten de gemeenten in de kou staan. Vanuit bovenstaand beeld komen wij tot een drieledig advies:

1. Onderzoek de opkomst

Met hun stem kiezen onze inwoners in de verkiezingen hoe Haarlem zich moet ontwikkelen. Meer dan 60 duizend stemmende Haarlemmers hebben hun steun gegeven aan de verschillende politieke partijen. Hun stemmen geeft de komende 4 jaar een groot mandaat om met hun verkiezingsprogramma's verder te gaan. Maar een bijna even groot deel is thuisgebleven. Wij adviseren om aanvullend onderzoek naar de achtergronden van wel/niet stemmen, zodat er richting volgende verkiezingen gehandeld kan worden om de opkomst te bevorderen.

2. Blijf werken aan het versterken van het stadsbestuur

We constateren dat vele partijen gedurende de verkenning hebben uitgesproken dat de hoeveelheid fracties in onze raad noopt tot goede afspraken over samenwerking, efficiënt vergaderen en daadkrachtig besturen. Daarnaast zijn er grote gemeentelijke opgaven die om goede en effectieve sturing vragen. Vele partijen hebben gedurende de verkenning uitgesproken dat het belangrijk is dat de raad de komende bestuursperiode optimaal haar taken kan uitvoeren en hebben ook voorstellen gedaan om die doelstelling te bereiken.

De vorige raad heeft hier onder leiding van het seniorenconvent de afgelopen periode al veel tijd in gestoken om de positie van de raad te versterken. Wij bevelen aan deze koers te bestendigen en de komende tijd in gezamenlijkheid (onder leiding van het seniorenconvent op voorstel van het presidium) te bepalen welke dossiers de komende periode de meeste aandacht behoeven en op welke wijze de raad hier in positie gebracht wil worden.

3. Kies voor een sociaal, progressief, groen én ambitieus coalitieakkoord

Zoals gemeld is er veel draagvlak voor een coalitieakkoord dat sociaal, progressief en groen is. De belangrijkste thema's hierin zijn: de woningbouw, de energietransitie, de vergroening, bestrijden van ongelijkheid en het creëren van gelijke kansen. Naast de inhoudelijke koers van het coalitieakkoord adviseren wij ook te kiezen voor een ambitieus coalitieakkoord. Er zijn grote stappen nodig om een sociale en duurzame toekomst snel dichterbij te brengen. Een coalitieakkoord met daadkracht is nodig dat ook bij tegenslagen koers houdt.

Wij hebben afgelopen weken geconstateerd dat de drie varianten allen de potentie lijken te hebben om tot een coalitieakkoord te komen dat hieraan voldoet. Daarmee is het nog te vroeg om een advies te geven welke coalitie samenstelling zo'n akkoord gaat maken en uitvoeren. In de gesprekken tussen GroenLinks, D66 en de PvdA is gebleken dat er nog verschillende voorkeuren zijn en dat er nog discussie is wat de verschillende varianten voor alle partijen aan houding vraagt. Het lijkt ons verstandig om nog 1 ronde van gesprekken te doen met de verschillende varianten in gehele samenstelling (dus met PvdA, GL en D66 samen) om daarna de knoop door te hakken. Daarmee adviseren wij om de formatie fase te starten en de verkenningsfase af te ronden, waarbij de formatie zo snel mogelijk start met één nader te bepalen voorkeursscenario.

Wij hebben met heel veel plezier de afgelopen weken gesprekken met u gevoerd. Nogmaals veel dank daarvoor. Voor de komende fase willen wij Joyce Langenacker (oud-wethouder van Haarlem, heden burgemeester van Ouder-Amstel) voordragen om de gesprekken te leiden. Joyce Langenacker is ook commissaris van SRO en zal daarom in eventuele discussies die SRO raken niet deelnemen.

Uit liefde voor Spaarndam en Haarlem,

Maarten Wiedemeijer en Floor Roduner